

Před sto lety začala nová éra opery v Ostravě

Klasikaplus.cz, 12. 8. 2019

„Zahájení 101. sezóny 7. a 8. září plánuje Národní divadlo moravskoslezské ve velkém stylu.“

„Všechny tři soubory se symbolicky vrátí k některým titulům premiérováným hned v první sezóně před sto lety.“

„Mrtvé město Ericha Wolfganga Korngolda, brněnského rodáka, zazní v Ostravě 23. dubna 2020 poprvé.“

Přesně před sto lety, 12. srpna 1919, zahájili Ostravané slavnostním uvedením Prodané nevěsty českou divadelní éru v budově Městského divadla, která do té doby sloužila německojazyčnému provozu. České divadlo se hrálo od roku 1894 v Národním domě, dnešním komplexu Divadla Jiřího Myrona. Už před vznikem Československa, 13. října 1918, se v Ostravě ustavil Spolek Národní divadlo moravskoslezské. Za sto let existence nabídla pak instituce stejného jména divákům už 679 operních premiér. Činoherních bylo 1305, baletních 182 a soubor operety/muzikálu NDM nastudoval celkem 580 děl. Budova Stadttheater z roku 1907 se postupně jmenovala Zemské divadlo, Velké divadlo a Divadlo Zdeňka Nejedlého. V 50. letech získala novou podobu. Od roku 1990 nese název Divadlo Antonína Dvořáka.

Zahájení 101. sezóny plánuje Národní divadlo moravskoslezské ve velkém stylu - 7. a 8. září se představí jako vždy všechny soubory, každý na své domovské scéně. Opera a balet vystoupí s ukázkami z děl připravovaných pro Divadlo Antonína Dvořáka. Poté se diváci přesunou do Divadla Jiřího Myrona, kde je doma především muzikál, ale pro některé inscenace také činohra nebo balet. Od září 2018 má Národní divadlo moravskoslezské třetí stálou scénu – komorní Divadlo „12“ („Dvanáctka“), které pojme 60 diváků. Komorní scéna uvádí už také operu a nabídne i muzikál, od nadcházející sezóny plánuje rozšířit své aktivity také na projekty mimosouborové a napříč žánry.

V nadcházející sezóně se odehraje v Ostravě 17 premiér. Opera Národního divadla moravskoslezského chystá Rusalku, která se za dosavadní stovku let operního provozu objeví už potřinácté. Salieriho Škola žárlivých bude naopak na repertoáru poprvé, stejně jako Korngoldovo Mrtvé město, Glassův Proces a Bernsteinova West Side Story. Přibude k nim také Verdiho Maškarní ples, klasická opereta a další muzikál a v baletu mimo jiné večer na Rossiniho hudbu.

Všechny tři soubory se symbolicky vrátí k některým titulům premiérováným hned v první sezóně před sto lety. Dvořákovu předposlední operu uvedlo Národní divadlo moravskoslezské poprvé v březnu 1920. V dalších 99 letech se Rusalka vrátila na jeviště ještě dvanáctkrát. Nejúspěšnější a s největším počtem repríz byla inscenace z roku 1965, kterou tehdy režíroval otec současného ředitele Miloslav Nekvasil. Diváci se s ní v této podobě potkávali až do 90. let. Naposledy byla pak Rusalka nastudována v roce 2005. Nyní se v říjnu vrací v nastudování hudebního ředitele opery Jakuba Kleckera a v režii Radovana Lipuse.

Prosincová premiéra Maškarního plesu v prosinci připomene, že byl v září 1919 prvním z řady čtrnácti operních titulů Giuseppa Verdiho, které od té doby byly postupně, některé i opakovaně, na repertoáru. Maškarní ples se objevil celkem sedmkrát, naposledy však v roce 1988.

Mrtvé město Ericha Wolfganga Korngolda, brněnského rodáka, zazní v Ostravě 23. dubna 2020 poprvé - a zároveň zrovna sto let po světové premiéře. Dílo, které zkomponoval jako třiačacetiletý, dodává zajímavý hudební kontext Puccinimu, Straussovi, Wagnerovi a Janáčkovi. Intenzivní příběh je nesen silnou, dramaticky podnětnou, invenční a skvěle instrumentovanou hudbou, dráždivě barevnou, italsky romanticky exaltovanou a německy moderně naléhavou.

V české premiéře uvede ostravské divadlo v příští sezóně - 18. června 2020 - komorní operu Proces (The Trial) jednoho z nejhranějších skladatelů současnosti Philipa Glasse. Dílo komponované na libreto Christophera Hamptona podle světoznámé stejnojmenné prózy Franze Kafky.

Koncem letošního února divadlo v konkurzu vybíralo sólisty i představitele vedlejších rolí pro Bernsteinovu West Side Story. Zájem byl velký. Muzikál, který měl na Broadwayi premiéru v roce 1957 a jedinečně propojuje svět taneční a náročnější hudby, nepřekonatelně založil autorovu skladatelskou slávu. Je jedním z milníků hudby 20. století.

Operní akademie Ostrava - nový projekt na tuzemské divadelní scéně - letos poprvé umožnila studentům zpěvu Fakulty umění Ostravské univerzity nastudovat hlavní role v opeře v profesionálních podmínkách. Šlo o komorní Čtyřnotovou operu Toma Johnsona. V příští sezóně, v únoru 2020, to už bude velká opera v Divadle Antonína Dvořáka – Salieriho Škola žárlivých.

Na konci 101. sezóny, v červnu 2020, se uskuteční 5. bienále mezinárodního festivalu NODO (New Opera Days Ostrava / Dny nové opery Ostrava), který pořádá NDM spolu s Ostravským centrem nové hudby. Představí řadu pozoruhodných scénických děl klasiků nové hudby, ale také nejsoučasnější kompozice v českých nebo světových premiérách.

Při pohledu do historie současný ředitel Jiří Nekvasil připomíná zásluhy prvního ředitele Václava Jiřikovského a jeho týmu: „Vybudoval a vedl činoherní soubor, přivedl prvního šéfa baletu, italského tanečníka a choreografa Achilleho Viscusiho, šéfa opery a operety Emanuela Bastla a další špičkové umělce té doby. Bastl v Ostravě uvedl hned v první sezóně nejen českou operní klasiku, ale také světová díla nebo v té době ještě stále málo hranou novinku – operu Její pastorkyňa Leoše Janáčka. Pěvec a první Jeník v Prodané nevěstě Karel Kügler pak v našem divadle zůstal až do okupace a působil v Ostravě i jako režisér, překladatel libret a hudební pedagog.“

Od roku 1919 se diváci v Ostravě dočkali 14 nastudování Prodané nevěsty a celkem viděli 969 repríz, což je nejvíce představení jednoho díla v historii NDM. Poslední derniéru uvedlo Národní divadlo moravkoslezské letos 2. června; po 22 letech od premiéry skončila inscenace režiséra Ilji Racka.

Zdroj:

<https://www.klasikaplus.cz/souvislosti/item/1923-pred-sto-lety-zacala-nova-era-opery-v-ost-rave>